

کتابخانه علمی

آیت الله عاظمی
مجلس شورای اسلامی

دانشکده الهیات

پایان نامه

برای دریافت پایه کارشناسی ارشد

رشته فقه و حقوق خصوصی

سرنویس

مطالعه تطبیقی حریم خصوصی در فقه و حقوق

استاد راهنما

دکتر سید احمد میرخلیلی

استاد مشاور

دکتر عباس کلانتری

پژوهش و نگارش

معین غلامعلی پور

تابستان ۱۳۹۵

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر مطالعات و پژوهش‌های ناشی از این اثر متعلق به دانشگاه آیت‌الله حائری میبد است و هرگونه استفاده اشخاص حقیقی و حقوقی از مطالب این پایان‌نامه همچون چاپ، تکثیر، ترجمه، نسخه‌برداری، اقتباس و ارائه مقاله بدون رضایت نگارنده و مجوز کتبی از دانشگاه مربوطه ممنوع و بر اساس بند ۵ ماده ۲۳ قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان، قابل‌پیگیری در محاکم قضایی می‌باشد.

تقدیم به

پدر و مادرم آن دو فائزه

گران قدری که از خواسته‌هایشان

گذشتند، سختی‌ها را به جان

خریدند و خود را سپر بلائی

مشکلات و ناملايمات کردند

تا من به جایگاهی که اکنون در

آن ایستاده‌ام برسم.

پاس و ستایش

خداوندی را سزااست که کسوت، سستی را بر اندام موزون آفرینش پوئید و تجلیات قدرت لایزال را در مظاهر و آثار طبیعت نمایان گردانید. بارالها! من بیا یاد تو، به تو تقرب می جویم و تو

را به پیشگاه تشییع می آورم و از تو خواستارم، به کرمت، مراب خودت نزدیک گردانی و یاد خود را به من الهام کنی و بر من رحمت آوری و به آنچه بهره و نصیب من ساخته ای، تشووم قرار دهم و در همه

حال به فروتنی ام واداری.

با نام وجود از بهی مریان، معلمان و استادان دانما و توانمندم که در تعلیم و رشد علمی اینجانب نقش داشته و یاریم نموده اند سپاسگزارم به ویژه از اساتید محترم راهنما و دانشمند جناب آقای

دکتر میرخلیلی و استاد مشاور کران قدر جناب آقای **دکتر کلا نتری** و همچنین پیگیری های دلسوزانه سرکار خانم **دکتر متولی**

زاده که در به سرانجام رسیدن این پژوهش نقشی به سزا داشته اند، کمال تشکر و قدر دانی را دارم.

همچنین از اساتید محترم داور آقایان **دکتر نصرالله جعفری** و **دکتر محمدحسین گریبی** که زحمت داوری این پایان نامه را به

عمده گرفتند و مطمئناً نقد های حکیمانه شان در تکمیل کارم دارای تاثیر فراوان خواهد بود و نقض های آن را کمتر خواهد کرد، تقدیر و تشکر می کنم.

چکیده:

بحث حریم خصوصی به قدری گسترده است که نمی‌توان به صورت دقیق و جزئی همه ابعاد آن را بررسی و حتی تعریف فراگیر آن را مشخص کرده یا به به طور دقیق مصادیق آن را برشمرد، اما با توجه به اینکه نظام حقوقی ایران منبعث از احکام فقهی است، شالوده‌های حمایت از حریم خصوصی را می‌توان در فقه اسلام جست‌وجو کرد. حق بر حریم خصوصی در نظام اسلامی با مبانی مستحکمی از جمله لزوم رعایت کرامت انسانی و جلوگیری از عادی شدن و شیوع بدی‌ها و قواعدی از جمله قاعده احترام مال مردم، قاعده تسلیط، اصله الصحه و اصله الاباحه مورد حمایت قرار گرفته است تا فضای لازم راستا رشد و شکوفایی استعداد‌های افراد را فراهم سازد. به‌رحال در حالت کلی می‌توان تقسیم آن را به حریم مادی مشتمل بر حریم مکانی، جسمانی و اموال و حریم معنوی دربرگیرنده حریم اطلاعات، ارتباطات و حیثیت اجتماعی از هم گشایی نمود. اینک از یک‌سو، رشد سریع جوامع خصوصاً در زمینه ارتباطات و از سوی دیگر فاکتورهایی مانند ناآگاهی افراد از حقوق و وظایف خود در این زمینه و آیین‌نامه‌ها برای افراد و سازمان‌ها راستا حفظ حریم خصوصی در زمینه مختلف (شبکه‌های اجتماعی، داده‌های اطلاعاتی، فضای مجازی و) باعث عادی شدن نقض آشکارا و افزایش نقض خاموش حریم خصوصی می‌شود که لزوم تحقیقات و چاره‌اندیشی در این راستا را برای پژوهشگران بایسته‌تر نموده است. حال پس از بازگفت مفهوم حریم خصوصی و بررسی‌های لازم پی می‌بریم که از قرن‌ها پیش ارج نهادن به حریم خصوصی خود و دیگران از رهنمودهای ویژه اسلام بوده و برای آن احکام خاصی درخور نیازهای بشریت هرچند پراکنده وضع شده اما امروزه چه در ایران و چه در سطح جامعه جهانی، قانون و ضمانت اجرای درخوری با توجه به پیشرفت و نوآوری‌های بشر برای این دغدغه جهانی وضع نشده است و روزبه‌روز و حتی لحظه‌به‌لحظه این کمبود و خلأ قانونی نمایان‌تر می‌شود.

کلید واژگان: حریم خصوصی، فقه امامیه، حقوق ایران، تجسس، شباهت‌ها

نمایه مطالب

طرح کلی پژوهش

- الف) مقدمه ۲
- ب) بیان مسئله ۴
- پ) سابقه و ضرورت پژوهش ۵
- ت) سؤال‌های پژوهش ۶
- ج) انگاره‌های پژوهش ۶
- چ) اهداف اساسی از پژوهش ۷
- اهداف نظری ۷
- اهداف کاربردی ۷
- ه) روش تدوین ۸

فصل اول: کلیات پژوهش

- ۱-۱. مفهوم حریم خصوصی ۱۰
- ۱-۲. تعریف حریم ۱۰
- ۱-۲-۱. حریم در اصطلاح فقهی و حقوقی ۱۰
- ۱-۳. حریم در فقه شیعه ۱۱
- ۴-۱. معنای خصوصی ۱۳
- ۱-۴-۱. تعریف مرکب حریم خصوصی ۱۳

۲۰	۵-۱. پیشینه ادبیات پژوهش
۲۰	۵-۱-۱. پیشینه ادبیات پژوهش در جهان
۲۱	۵-۱-۲. پیشینه ادبیات پژوهش در ایران
۲۳	۶-۱. نگاهی اجمالی به حریم خصوصی در اسلام
۲۶	۷-۱. تعریف حریم خصوصی در ایران
۲۷	۸-۱. گستره‌های کلی حریم خصوصی
۲۸	۹-۱. مبانی کلی حریم خصوصی
۲۸	۹-۱-۱. حمایت حریم خصوصی از خودمختاری و استقلال فرد
۳۰	۹-۱-۲. حریم خصوصی به‌عنوان محدودکننده‌ی عناصر مداخله‌گر دولت
۳۲	۱۰-۱. توجیه نقض حریم خصوصی در موارد معین

فصل دوم: مبانی فقهی حریم خصوصی و کاربرد در قوانین

۴۰	۲-۱. پیشگفتار
۴۰	۲-۲. حرمت تجسس
۴۱	۲-۲-۱. آیه دال بر حرمت تجسس
۴۱	۲-۲-۱-۱. اهل ایمان مخاطبین آیه
۴۳	۲-۲-۲. ممنوعیت تجسس در قوانین ایران
۴۵	۲-۲-۳. روایات دال بر حرمت تجسس
۴۷	۲-۳. حرمت سوءظن نسبت به دیگران
۴۷	۲-۳-۱. آیه دال بر حرمت سوءظن
۴۸	۲-۳-۲. روایات حرمت سوءظن

- ۴-۲ ممنوعیت غیبت ۵۱
- ۱-۴-۲ آیه دال بر حرمت غیبت ۵۱
- ۲-۴-۲ روایات حرمت غیبت ۵۱
- ۳-۴-۲ استثنای حرمت غیبت ۵۴
- ۵-۲ حرمت افترا و قذف ۵۶
- ۱-۵-۲ آیات دال بر حرمت قذف ۵۷
- ۲-۵-۲ قذف یا تهمت ۵۷
- ۶-۲ ممنوعیت اشاعه فحشاء ۵۹
- ۱-۶-۲ آیات و قوانین دال بر ممنوعیت اشاعه فحشاء ۶۰
- ۲-۶-۲ ارتباط ممنوعیت اشاعه فحشاء با حفظ حریم خصوصی ۶۳
- ۳-۶-۲ روایات حرمت اشاعه فحشاء ۶۴
- ۷-۲ ممنوعیت ورود به منزل غیر ۶۵
- ۱-۷-۲ آیات دال بر حرمت ورود به منزل غیر ۶۶
- ۲-۷-۲ روایات دال بر حرمت ورود به منزل غیر ۷۰
- ۸-۲ ممنوعیت استراق سمع و بصر ۷۲
- ۹-۲ دلیل عقلی حرمت تجسس ۷۳
- ۱-۹-۲ اصل عدم ولایت ۷۵
- ۲-۹-۲ اصل حرمت ۷۶
- ۱۰-۲ دیدگاه امام خمینی در مورد حق حریم خصوصی ۷۷

فصل سوم: برخی حوزه‌ها و مصادیق

- ۱-۳ پیشگفتار ۸۲
- ۲-۳ حریم خصوصی اطلاعاتی ۸۲
- ۱-۲-۳ تولید و جمع‌آوری داده‌ها ۸۴
- ۲-۲-۳ پردازش و انتقال یا تبادل شخصی داده‌ها ۸۶
- ۳-۲-۳ افشاء و به‌کارگیری اطلاعات ۹۰
- ۴-۲-۳ حمایت از اطلاعات و داده‌ها در حقوق ایران ۹۱
- ۳-۳ حریم خصوصی منازل و اماکن ۹۵
- ۱-۳-۳ ورود مأموران برای تفتیش و بازرسی ۹۶
- ۱-۱-۳-۳ ضرورت بازرسی ۹۷
- ۲-۱-۳-۳ گرفتن مجوز قضایی از مقام قضایی ۹۸
- ۳-۱-۳-۳ زمان بازرسی ۱۰۰
- ۴-۱-۳-۳ حضور گواه و متصرف قانونی ۱۰۱
- ۴-۳ حریم خصوصی جسمانی ۱۰۲
- ۱-۴-۳ تفتیش عقیده ۱۰۴
- ۲-۴-۳ توقیف و بازرسی افراد ۱۰۵
- ۱-۲-۴-۳ بازرسی داخلی بدن ۱۰۸
- ۲-۲-۴-۳ آزمایش خون ۱۰۹
- ۳-۲-۴-۳ جراحی، معاینه اندام‌های داخلی و شستشوی معده ۱۱۰
- ۴-۲-۴-۳ بیومتریکس یا تشخیص هویت از طریق مشخصات جسمی ۱۱۲
- ۵-۳ حریم خصوصی ارتباطات ۱۱۳

- ۱۱۳ ۳-۵-۱ تعریف حریم خصوصی ارتباطات
- ۱۱۵ ۳-۵-۳ مصادیق نقض حریم ارتباطات
- ۱۱۵ ۳-۵-۲-۱ مصونیت مکاتبات و نامه‌ها
- ۱۱۹ ۳-۵-۲-۲ پایش تلفن‌ها
- ۱۲۳ ۳-۶ نتیجه‌گیری و پیشنهادات
- ۱۲۷ کتاب‌نامه

طرح کلی پژوهش

الف) مقدمه

یکی از مباحثی که با گسترش جوامع بشری و پیچیده‌تر شدن روابط میان انسان‌ها با دولت اهمیت ویژه‌ای یافته است، حقوق شهروندان و به سخن نمایان‌تر حقوق و آزادی‌های افراد است که با افکنه حقوق طبیعی در اعصار پیشین و بانگ نامه‌های گوناگون مربوط به حقوق بشر، دگرگونی خود را تا به امروز طی نموده است. اعلامیه جهانی حقوق بشر یا میثاق‌های بین‌المللی حقوق مدنی، سیاسی و اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با طرح حقوق فردی افراد مانند حق حیات، مالکیت، آزادی، حق پناهندگی و ... به این حقوق اشاره نموده‌اند.

همه انسان‌ها با دو گونه ویژگی یکی تنهایی و دیگری معاشرت جویی در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند، این دو نوع استعداد باوجود دوگانگی ظاهری، باهم در ارتباط هستند، بدین معنا که انسان از یک‌سو خودسالاری فردی دارد و از سوی دیگر به اعتبار آنکه در جامعه و در پیوستار با دیگران زندگی می‌کند موجودی اجتماعی است.

پدیده‌های یادشده، آمیزه‌ای از «اصالت فرد» و «اصالت جامعه» را به وجود می‌آورند که ره‌آورد و ارمغان این دو روند بخردانه «حقوق بشر» نامیده می‌شود. خود حقوق بشر نیز در دو معنا و مفهوم قابل‌مطالعه است. در معنای نخست، حقوق بشر جمع حق است و بنابراین دربرگیرنده حق‌های مختلف بشری می‌شود، از این نظرگاه می‌توان گفت حقوق بشر پنداره‌ای دیرینه است که فرسو سربرگ‌ها و چارچوب‌های جورواجور، چه در آیین‌ها و چه در مکاتب سیاسی و فلسفی مطرح‌شده است، به دنبال جنگ جهانی دوم و به‌طور کلی پس از نیمه نخست سده بیستم که همراه با جنگ و خونریزی بود جهانیان و پس‌از آن اروپاییان، تصمیم گرفتند با تأسیس سازمان ملل متحد در سطح جهان و شورای اروپا در نما قاره اروپا، حقوق بنیادین و کرامت انسان‌ها را شناسایی و مشمول تضمین‌هایی نمایند و اعضاء جامعه بشری را صرف‌نظر از باورها، نژاد، کالا، ملیت و ... محترم شمارند. به‌این ترتیب درست در نقطه رویاروی نیمه نخست خشن و ضد بشری سده بیستم، نیمه دوم آن با تصویب این سند حقوق بشری، آغاز شد و سپس با تصویب میثاقین در سال ۱۹۶۶ و دیگر اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای این روند رو به تکامل گذاشت. در معنای دوم حقوق بشر

تبدیل به یکرشته تخصصی و مطالعاتی گردیده که از این معنای دوم تحت عنوان حقوق بشر یا نظام حقوق بشر و در سطح بین‌المللی، نظام بین‌المللی حقوق بشر یاد می‌کنند.

با این بینش در نیمه دوم قرن بیستم به‌ویژه در سطح منطقه‌ای، دادگاه و دیوان‌های قضایی حقوق بشری تأسیس گردید که رسالت آن‌ها پیگرد و دادگری موارد نقض حقوق بشری توسط سازمان‌های وابسته به دولت‌هاست. در نما داخلی نیز در بسیاری از کشورها دادگاه‌های صیانت از قانون اساسی و یا شورای قانون اساسی به وجود آمد که وظیفه انطباق قوانین و مقررات مصوب را با نهادها قانون اساسی به عهده‌دارند و از سوی دیگر به شکایات مربوط به نقض حقوق اساسی شهروندان در ارتباط با نحوه عملکرد و رفتار مسئولان و کارگزاران دولتی رسیدگی می‌کنند.

باید گفت، زندگی در اجتماع فرد را از داشتن امور شخصی و خصوصی بی‌بهره نمی‌سازد. هرکس حق دارد تراز آگاهی سایرین از مسائل فردی خود را به حداقل برساند و از آن‌ها انتظار احترام به حریم شخصی‌اش را در کلیه ابعاد آن داشته باشد این سایرین که اعم از دیگر شهروندان و نیز دولت‌اند، بایستی در برابر تعدی به حریم خصوصی دیگری خود را با ضمانت اجرایی‌هایی اعم از مدنی و کیفری مواجه ببینند. «حوزه خصوصی به معنای دقیق هنگامی آرایه می‌گیرد که دولت و حتی جامعه به ترک مداخله یا دست‌کم مداخله کمینه در قلمرو زندگی خصوصی شهروندان پایبند باشند». این فرمایش می‌تواند به پایندگانی هرچه بیشتر این حق بنیادی مردم منتهی گردد. در آشکاراندن ارزشمندی آن، همین بس که وقتی فردی به‌صرف زندگی در اجتماع نتواند دامنه تکینه و ناوابسته‌ای داشته باشد چگونه می‌توان از شخص بودن و شخصیت خود سالار وی صحبت کرده و او را صاحب حق و تکلیف دانست. این حق را اصطلاحاً «حریم خصوصی» می‌نامیم و باید بگوییم یکی از ارزشمندترین مفاهیم در سازگان‌های حقوقی توسعه‌یافته است. این حق در زمره شایان‌ترین حقوقی است که همبستگی تنگاتنگی باکرامت انسانی دارد لذا حمایت از منش انسانی بایسته حمایت از حریم خصوصی است و حمایت از حریم خصوصی به ارجمندش‌مردن شخصیت انسان و تمامیت گیتایی و معنوی او می‌انجامد. حریم خصوصی با آزادی و خودبودگی انسان و حق بر برگماشتن سرنوشت برای خود نیز، همبستگی تنگاتنگی دارد زیرا فضای نیازین برای رشد و رسایی شخصی افراد را فراهم می‌آورد.

همچنین حریم خصوصی به‌عنوان آغازه سازمان بخش جامعه مدنی شناخته شده است که در بطن قرارداد اجتماعی فرضی، هر جامعه پنهان است و زمینه همزیستی مسالمت آمیز در آن جامعه را فراهم می‌سازد.

در مورد مفهوم و قلمرو حریم خصوصی باید گفت که این بعد از حق انسان نیز به دنبال تحولات و پیشرفت‌هایی که به‌مرور زمان در زمینه علمی، اجتماعی، اقتصادی،... صورت گرفته، تحت تأثیر واقع شده است، لذا مفهوم و قلمرو آن در جامعه پیشرفته و متمدن امروزی با مفهوم و قلمرو آن در جامعه سنتی سابق متفاوت است.

کما اینکه مفهوم و قلمرو آن در دنیای کنونی، در یک جامعه توسعه یافته، جامعه عقب مانده یا در حال توسعه می‌تواند متفاوت باشد به‌عنوان مثال استفاده دولت‌ها از فناوری برای کسب اطلاعات درباره افراد، یکی از بزرگ‌ترین خطرهایی است که استقلال شخصی افراد را تهدید می‌کند؛ زیرا دولت با به‌کارگیری از قدرت بسیار خود، می‌تواند با مهارت کافی از آن جهت نقض حریم خصوصی استفاده کند.

(ب) بیان مسئله

مفهوم و گستره حریم خصوصی را می‌توان با فرهنگ و نوع حکومت حاکم بر یک جامعه نیز در پیوند دانست. از این نگر به فراخور اینکه فرهنگ حاکم بر یک جامعه یک فرهنگ مذهبی یا غیرمذهبی و نظام حاکم بر یک جامعه یک نظام سیاسی استبدادی و توتالیسم یا دموکراتیک باشد مفهوم و گستره این حریم، می‌تواند موسع یا مضیق باشد. برای نمونه در یک نظام سیاسی دموکراتیک، حق حریم خصوصی یکی از ابزارهای مشارکت مردم در دموکراسی است که به موازات آزادی بیان در این امر نقش دارد.

خودسالاری معنوی شهروندان یکی از ابزارها کلان رویدادن دموکراسی است و چون حریم خصوصی به این خودبودگی کمک می‌کند باید از آن دفاع کرد؛ زیرا پشتیبانی از افشاندن ناخواسته

اندیشه‌ها و باورها مردم، گفتگوها عمومی و همکاری پویا در یک حکومت مردم‌سالار را تسهیل می‌کند و بازدارنده تضعیف آزادی بیان، است.^۱

سازه‌های یادشده سبب شده است تا حریم خصوصی در زمره یکی از گران‌مایه‌ترین مصادیق حقوق بشر شناخته‌شده و در بسیاری از اسناد بین‌المللی، به غیرقابل تعرض بودن آن تصریح شود. همچنین در قوانین اساسی بسیاری از کشورهای جهان نیز حریم خصوصی به‌صورت کلی یا مصداقی مورد شناسایی و جانبداری قرار گرفته است، بدین‌سان در نفس اینکه حریم خصوصی باید مورد حمایت قرار گیرد گمانی وجود ندارد، ولی چگونگی این حمایت محل نزاع است. به‌عبارت‌دیگر اینکه، حریم خصوصی چیست و چه چیزهایی داخل در آن، یا خارج از آن، قرار می‌گیرند و شرایط و موارد ورود به این حریم کدامند، یکی از برجسته‌ترین مباحث محافل حقوقی است.^۲

در کاوش پیش رو با توجه به اینکه حفظ حقوق خصوصی افراد، در روزگار حاضر به‌عناوین مختلف مورد خدشه و درازدستی است تأکید و بر راه‌های پاسبانی حریم خصوصی و نیز مصادیق این مرزبندی که تا کجا را می‌توان به‌عنوان حریم خصوصی بدانیم و در فقه امامیه و قوانین موضوعه ما این حریم تا کجاست توجه می‌نماییم و در نهایت به سؤالات مربوطه پاسخ می‌دهیم.

پ) سابقه و ضرورت پژوهش

با گسترش فناوری و پیشرفت اقتصادی جوامع کم‌کم حریم خصوصی دارای جایگاه بایسته و راستین خود گردید و امروزه از اهمیت فراوانی برخوردار است. می‌توان گفت روزانه افراد بسیاری در سطوح ناهمسان در جهان با آن درگیر هستند. افراد بسیاری حریم خصوصی خود را در معرض تهدید و حتی نقض شده می‌بینند و نیز هنوز بسیاری بر این باورند که اصلاً حریم خصوصی وجود ندارد. شایان است عده‌ای ناخواسته آن را نقض کنند، یا گروهی بدون هیچ انگیزه موجه و آگاهانه

^۱ انصاری، باقر، ۱۳۸۴، حمایت از حریم خصوصی. معاونت پژوهشی و تنقیح قوانین ریاست جمهوری، تهران، چاپ

اول ص، ۱۲

^۲ همان

اقدام به نقض آن کنند، ایدون همگی این موارد بایستگی شناخت موازین و مفاهیمی که درباره حریم خصوصی در شرع و حقوق وجود دارد را فراهم می‌کند.

تاکنون کتب، مقالات و پایان‌نامه‌های مختلف با موضوع حریم خصوصی گردآوری و منتشر شده‌اند از جمله: کتاب تجسس از حریم خصوصی افراد نوشته‌ی احسان علی‌اکبر بابوکانی، کتاب حقوق فناوری اطلاعات از حمیدرضا انصاری، آزادی‌های عمومی و حقوق بشر از دکتر مومنی، پایان‌نامه‌های ارشد نوشته‌شده: بررسی فقهی حقوقی محدودیت آزادی بیان در حریم خصوصی از زهرا صادق محتشم و حمایت کیفری از حریم خصوصی از مهلا ملکی و نیز مقالات متعدد از جمله: حریم خصوصی ارتباطات اینترنتی از ستار زرکلام، حریم خصوصی و حقوق شهروندی سید رضا هاشمی و همچنین حریم خصوصی شهروندان در اندیشه‌ی امام خمینی (س) که با امعان نظر به پیشینه پژوهش، تلاش خواهیم کرد، مبانی فقهی و حقوقی حریم خصوصی را به صورت شفاف با مصادیق مبتلی به مورد بحث و بررسی قرار دهیم.

ت) سؤال‌های پژوهش

- ۱- قوانین حریم خصوصی ما تا چه اندازه از فقه گرفته شده و امروزه چه میزان از نیاز جامعه برای هواخواهی از این حق برآورده شده است؟
- ۲- آیا مصادیق حریم خصوصی در فقه و حقوق ثابت مانده و آیا مصادیق آن در هر جامعه به یک سیما است؟

۳- تا چه مقدار حریم خصوصی در قوانین ما با حریم خصوصی در فقه همخوانی دارد؟

ج) انکاره‌های پژوهش

- ۱- قوانین و بازداریه‌های حریم خصوصی در فقه اسلامی با توجه به نیازهای زمان خودش درخور جامعه آن زمان بوده ولی به قوانین آن گونه که اقتضای روز جوامع برای جانبداری خود نیاز می‌بیند پرداخته نشده است.
- ۲- حریم خصوصی دارای مصادیق گوناگون و در هر جامعه و گستره‌ای دارای برفرودی‌های ویژه‌ای است که هر کدام از احکام خاصی برخوردارند.

۳- فقه اسلامی هرچند به صورت تیزبینانه همه گستره‌های حریم خصوصی را در نظر نگرفته اما مبنای کلی برای قانون‌گذاری بر این حق در اختیار ما قرار داده که جای هیچ شک و شبهه‌ای برای در برنگرفتن برخی مصادیق حریم خصوصی باقی نمی‌گذارد.

چ) اهداف اساسی از پژوهش

هدف از گستردن این موضوع برداشتن گامی است هرچند کوچک در راستا شناساندن بیشتر جانب‌داری‌های قانونی برنهاده درباره حریم خصوصی در قوانین ایران و بازگفت و ذکر کاستی‌ها و کاستی‌ها و یا کمبود قوانین حمایت‌کننده از حریم خصوصی با دیدگاهی حقوقی و انتقادی از راه ارائه واکاوی‌ها و استنباط‌های فقهی و حقوقی است.

اهداف نظری

۱. تبیین و تحلیل درست جستار حریم خصوصی در قوانین موضوعه و فقه امامیه.
۲. زدایش ابهامات و چالش‌های موجود گفتمان حریم خصوصی.
۳. آشنا شدن با خط‌مشی‌های نظام حقوقی ایران و پی بردن به بنیادهای ریشه‌ای حق حریم خصوصی.

اهداف کاربردی

الف: نمایاندن راهکارهای پایه‌ای و سازنده به مراجع تقنینی و قضایی در جهت آراستن قوانین و مقررات مربوطه.

ب: ارتقاء و برپایی قوانین و به‌کارگیری از این قوانین در راستا حمایت از حریم خصوصی افراد.

ج: گسترش زمینه حمایت از حقوق خصوصی مردم و تبیین نقش بزه دیده نقص حریم خصوصی در رویکرد قوانین و صیانت از حقوق جامعه.

ه) روش تدوین

در این نگارش به منظور فراهم ساختن زمینه شناخت ژرف‌تر و بهتر نسبت به جستار، به اقتضای بحث، با شیوه‌ای تطبیقی، تحلیلی، توصیفی است که بامطالعه کتابخانه‌ای با به‌کارگیری از بن‌مایه‌ها تألیفی و ترجمه‌ای همانند؛ قوانین مدون داخلی و خارجی، آموزه‌های حقوقی و جرم‌شناسی، مجلات، مقالات، اندیشه‌ها و همچنین استفاده از نظرات دانشمندان حقوق، سراچه‌های اینترنتی و سایر اسناد از راه فیش‌برداری مطالب جمع‌آوری تا افزون بر توصیف عینی، واقعی و آراسته خصوصیات یک موضوع و بیان اطلاعات موجود درباره آن، به منظور بهبود شرایط فعلی و در جهت ارائه‌ی راهکارها و الگوهای پیشنهادی کوشش تا شناخت بهتر و فرگشته‌تری از موضوع به دست آید.

این روش، این امکان را فراهم می‌سازد تا با کسب آگاهی (هرچند به‌طور نسبی) در خصوص مجموعه‌ی موصوف در سطح گسترده‌تر، رویکرد واقع‌بینانه‌تر و فراگیرتری اتخاذ گردد.

فصل اول

کلیات پژوهش